

Filip Bryjka, Łukasz Jasiński, Marcin Andrzej Piotrowski, Marcin Przychodniak

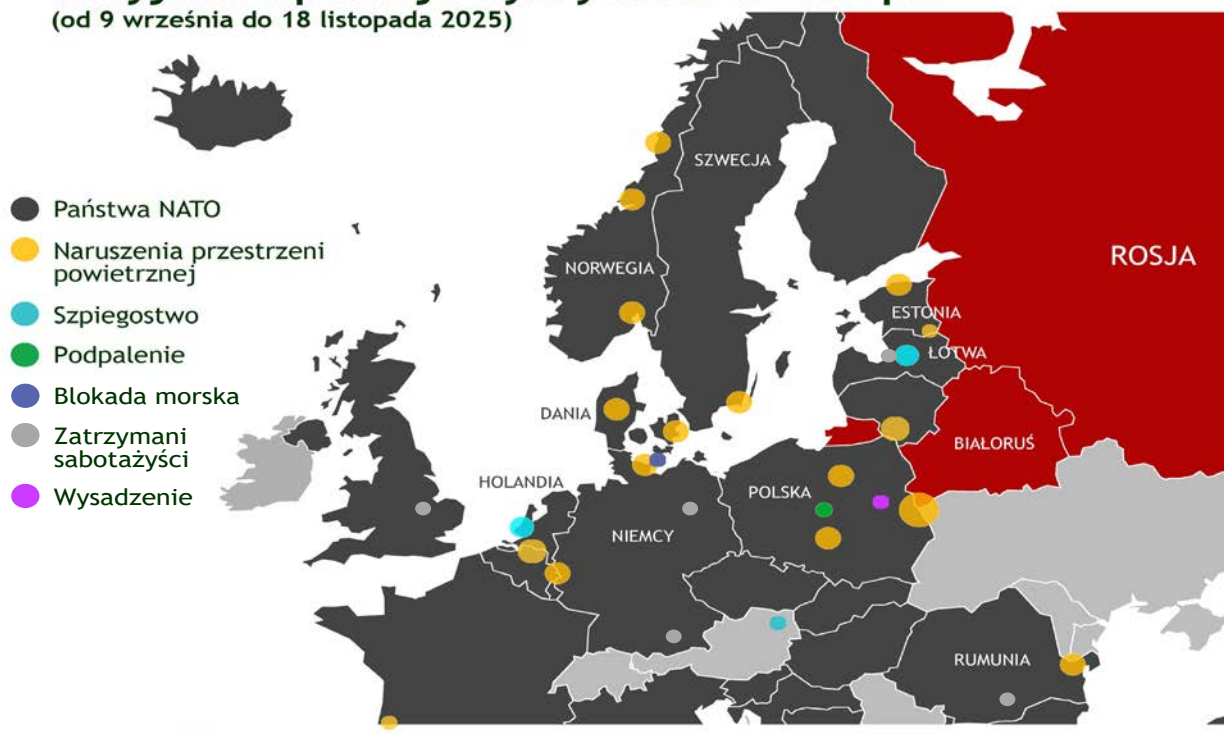
Linie kolejowe są celem rosyjskiego sabotażu

Wysadzenie torów i uszkodzenie trakcji kolejowej na trasie Warszawa–Lublin zostało najprawdopodobniej przeprowadzone na zlecenie rosyjskiego wywiadu. Aktem dywersji towarzyszy kampania dezinformacyjna obarczająca Ukrainę winą za to zdarzenie.

Od 2022 r. linie kolejowe są celem rosyjskiego sabotażu ze względu na ich znaczenie logistyczne w zaopatrywaniu Ukrainy w zachodnią pomoc wojskową. Dotychczas rosyjskie operacje wywiadowcze polegały głównie na monitorowaniu transportów z uzbrojeniem, a akty dywersji były powstrzymywane przez służby kontrwywiadowcze na etapie przygotowań. Ostatnie incydenty mają charakter eskalacyjny. Niewykrycie uszkodzenia linii Warszawa–Lublin mogłoby doprowadzić do śmierci lub utraty zdrowia nawet kilkuset osób, co pozwoliłoby kwalifikować zdarzenie jako akt terrorystyczny. Infrastruktura kolejowa państw NATO od kilku lat jest celem wrogiej aktywności ze strony Rosji. W latach 2022–2024 rosyjscy hakerzy dokonali licznych cyberataków na czeskie, łotewskie, litewskie, polskie, rumuńskie i estońskie spółki kolejowe. W Polsce zakłócano funkcjonowanie pociągów sygnałami radiowymi, a w trakcie igrzysk olimpijskich we Francji seria podpałów sparaliżowała szybkie linie kolejowe. Celem tych działań jest podważenie zdolności władz do zapewnienia bezpieczeństwa, wykorzystanie strachu do oddziaływania na ludność i przeciążanie służb. Ostatnie incydenty są połączone z kampanią dezinformacyjną, której celem jest przypisanie winy Ukrainie (jak w przypadku rosyjskiego ataku dronami), co ma prowadzić do wzrostu nastrojów antyukraińskich w Polsce.

Rosyjskie operacje hybrydowe w Europie

(od 9 września do 18 listopada 2025)

Nowy model służby wojskowej w Niemczech

Po kilkumiesięcznych negocjacjach liderzy parlamentarnych frakcji CDU/CSU i SPD przyjęli założenia nowego modelu służby wojskowej. **Będzie ona dobrowolna i oparta o zachęty dla ochotników, co jednak może utrudnić planowaną rozbudowę Bundeswehry.**

13 listopada br., po kilkumiesięcznych negocjacjach, liderzy tworzących koalicję rządową CDU/CSU i SPD ogłosili kompromis w sprawie służby wojskowej i rozbudowy niemieckich sił zbrojnych. Ze względu na sprzeciw socjaldemokratów służba – podobnie jak do tej pory – będzie miała charakter ochotniczy, a do jej podjęcia będzie miał skłaniać system zachęt finansowych. Nowym rozwiązaniem jest zbieranie informacji o potencjalnych żołnierzach – każdy obywatel RFN, który ukończy 18 lat, otrzyma kwestionariusz osobowy dotyczący m.in. stosunku do ewentualnej kariery w wojsku, a od 2027 r. wprowadzone zostaną obowiązkowe badania lekarskie dla mężczyzn. Nowy model służby wojskowej – wraz ze wzrostem wydatków na obronność, docelowo do 5% PKB – jest elementem planu modernizacji i rozbudowy Bundeswehry. Do 2035 r. ma w niej służyć 260 tys. żołnierzy (obecnie 180 tys.). Ze względu na różnice zdań w koalicji rozstrzygnięcie problemu braku wystarczającej liczby ochotników zostało odłożone w czasie. Jeśli realizacja planów rozbudowy Bundeswehry zostanie z tego powodu zagrożona, Bundestag osobną ustawą wprowadzi kolejne rozwiązania – od losowania brakujących ochotników po przywrócenie poboru do wojska.

Poparcie społeczne dla przywrócenia obowiązkowej medycznej kwalifikacji wojskowej

Źródło: Opracowanie PISM na podstawie sondaż pracowni INSA dla „Bild am Sonntag” z 15 listopada br.

Postępy w przebrojeniu Francji w nową wersję pocisków nuklearnych

13 listopada br. Marynarka Wojenna Francji opublikowała zdjęcie modyfikacji lotniczego **pocisku manewrującego ASMP z głowicą nuklearną**. System ASMPA-R pozwoli na modernizację sił nuklearnych Francji i utrzymanie ich wiarygodności co najmniej do 2035 r., gdy do służby w lotnictwie ma wejść pocisk następnej generacji – ASN4G.

Pocisk ASMP-R od 2023 r. wchodzi na uzbrojenie Lotnictwa Strategicznego Sił Powietrznych i Lotnictwa Nuklearnego Marynarki Wojennej Francji. Ma głowicę termojądrową o mocy do 300 kiloton, zasięg do 500 km i może osiągać prędkość do 3 Ma, a przenoszą go samoloty Rafale o zasięgu 2000 km. Francuskie jednostki posiadają obecnie 50–55 pocisków w wersji ASMP-A, a publikacja nowego i wciąż częściowo ocenzurowanego zdjęcia ASMPA-R służy sygnalizowaniu wiarygodności arsenału nuklearnego Francji (łącznie 290–300 głowic) wobec Rosji, która wykorzystuje posiadany arsenat jądrowy do wywierania presji psychologicznej na Europę i USA. Ponadto wiosną br. Francja ogłosiła utworzenie do 2035 r. dwóch nowych dywizjonów z Rafale w wersji F5 i pociskami ASMPA-R. W 2035 r. planuje też przebrojenie tych samolotów w pierwsze pociski hipersoniczne ASN4G. Niejasne pozostają ewentualne plany dalszej rozbudowy arsenału Francji w ciągu najbliższej dekady, gdyż wymagałoby to dodatkowych inwestycji

w nowe środki przenoszenia oraz zwiększenia produkcji plutonu i trytu dla głowic. Takie kroki mogą być jednak konieczne w razie nasilenia się izolacjonistycznych tendencji w USA i redukcji ich sił nuklearnych w Europie.

Ewolucja zdolności lotniczych sił nuklearnych Francji w latach 1964-2035

TYP UZBROJENIA	MODEL GŁOWICY	SAMOLOTY-PLATFORMY	UWAGI PISM
Bomba grawitacyjna AN 11	Jądrowa o mocy 40 kiloton	Bombowce Mirage IV	Prosta i ciężka konstrukcja, na uzbrojeniu była krótko w latach 1964-1966 i została zastąpiona przez AN 21
Bomba grawitacyjna AN 21/AN 22	Jądrowa o mocy 55 kiloton	Bombowce Mirage IV	Wersja AN 21 na uzbrojeniu była w latach 1965-1967, natomiast wersja AN 22 w latach 1967-1987
Bomba grawitacyjna AN 52	Jądrowa o mocy 25 kiloton	Myśliwce Mirage IIIE, SEPECAT Jaguar A i Super Etendard Marine	Bomba taktyczna, która była na uzbrojeniu w latach 1972-1991
Pocisk manewrujący ASMP	Jądrowa TN 83 - brak jej potwierdzonej mocy	Myśliwce Mirage IIIE i Super Etendard Marine	Wersja ASMP z TN 83 była na uzbrojeniu krótko, tylko w latach 1992-1996
Pocisk manewrujący ASMP	Termojądrowa TN 80 o regulowanej mocy od 100 do 300 kiloton	Myśliwce Mirage IVP, Super Etendard Marine i Mirage 2000N	Wersja ASMP z TN 80 była na uzbrojeniu krótko w latach 1986-1988, została zastąpiona przez TN 81
Pocisk manewrujący ASMP/ASMP-A	Termojądrowa TN 81 o regulowanej mocy do 300 kiloton	Myśliwce Mirage 2000N i Rafale BF3/MF3	ASMP była na uzbrojeniu w latach 1988-2018 i od 2009 r. Dotąd oficjalnie wyprodukowano 54 pocisków ASMP-A. Zasięg tego pocisku wynosi do 600 km
Pocisk manewrujący ASMPA-R	Termojądrowa TN 81 o regulowanej mocy do 300 kiloton	Myśliwce Rafale BF3, MF3 i F5	W latach 2016-2020 opracowano modyfikację pocisków ASMP-A w celu wydłużenia ich służby do 2035-2040 r.
Hipersoniczny pocisk manewrujący ASN4G	Zmodernizowana TN 81 o regulowanej mocy do 300 kiloton (?)	Myśliwce Rafale BF5/MF5 oraz planowane po 2035 r. ANG/PA-NG	Prace badawczo-rozwojowe trwają od 2021 r. Wymagany zasięg samego pocisku powyżej 1000 km. Możliwy zupełnie nowy model głowicy

Źródło: Opracowanie PISM na podstawie publikacji Komisji Energii Atomowej Francji oraz szacunków FRS i SIPRI

[O roli Francji w europejskim odstraszeniu nuklearnym pisał szerzej Artur Kacprzyk](#)

Chiny pomagają Białorusi w produkcji łusek amunicyjnych dla Rosji

Chiny sprzedały Białorusi linie produkcyjne do wytwarzania łusek do amunicji, która trafiała później do Rosji. Jest to kolejny dowód na pośrednie wspieranie przez ChRL rosyjskiego wysiłku wojennego.

W ocenie byłych pracowników białoruskich służb bezpieczeństwa Białoruś nie ma obecnie możliwości wytwarzania pełnowartościowej amunicji na zamówienie z Rosji, koncentruje się więc głównie na produkcji łusek do pocisków. Jest to możliwe dzięki wsparciu Chin, które miały sprzedać na Białoruś linie produkcyjne do wytwarzania łusek do amunicji artyleryjskiej kal. 152 mm oraz 122 mm do rakiet systemu GRAD. W instalacji tych linii uczestniczyli chińscy inżynierowie, a część z nich na bieżąco pracuje w białoruskich zakładach przy kontroli wytwarzania łusek. W polityce ChRL Białoruś traktowana jest jako państwo w orbicie wpływów rosyjskich. Dlatego, w ramach strategicznej współpracy chińsko-rosyjskiej, Chiny wykorzystują Białoruś do wsparcia gospodarki Rosji i rozbudowy jej potencjału wojennego. Jednocześnie ChRL stara się sygnalizować niezależny charakter swoich relacji z Białorusią przez polityczne kontakty z Alaksandrem Łukaszenką, wpływaniem na decyzje białoruskich władz (dot. np. destabilizacji na granicy z Polską), a także poprzez ograniczone inwestycje, w większości w formie pożyczek.